

Krakeend (*Anas strepera*) (A051)

1. Status

Niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

Beschrijving: De krakeend is een middelgrote eend met een overwegend grijsbruin voorkomen en een opvallende witte vlek op de vleugel. In Nederland is de soort het gehele jaar door aanwezig. Het aantal broedparen is sinds de jaren zeventig ongeveer vertienvoudigd, het werd in 1998-2000 geschat op 6000-7000 paren. In ons land overwinterende krakeenden komen uit Rusland, Zuid-Zweden, Noord-Duitsland en Polen. Waarschijnlijk blijft ook een groot deel van onze eigen broedvogels hier 's winters hangen en die vogels vormen daarbij mogelijk een niet onbelangrijk deel van de totale aantallen overwinteraars. De aantallen krakeenden zijn het hoogst in september t/m december.

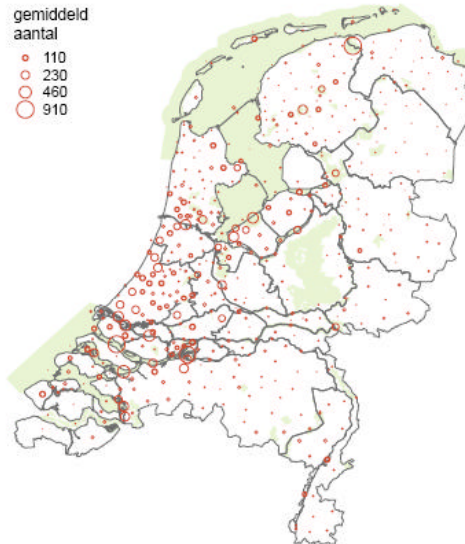
De krakeend is een grondeleend die niet of nauwelijks duikt en als zodanig gebonden is aan ondiepten, oevergebieden en aangrenzende landbouwgebieden. Voor broeden is de krakeend afhankelijk van ruigere oevervegetatie voor de bescherming van het op de grond gelegen nest tegen roofdieren (predatoren). In de ruiperiode (augustus), wanneer de soort niet in staat is tot vliegen, is de krakeend afhankelijk van grote waterrijke gebieden met goede schuilmogelijkheden in de oevervegetatie.

Relatief belang in Europa: De staat van instandhouding van de krakeendpopulatie in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' gunstig. De broedgebieden van de in de Europese Unie verblijvende krakeenden liggen in de gematigde delen van Europa en West-Siberië. De overwinteringsgebieden liggen in gematigde en zuidelijke delen van Eurazië en in Noord-Afrika (Nijl).

Bij de krakeend worden zes populaties onderscheiden. De voor Nederland relevante West-Europese populatie wordt geschat op 60.000 vogels. Hiervan verblijft naar schatting 58% in Nederland.

3. Bijdrage van gebieden

Huidige verspreiding en voorkomen binnen Nederland: De krakeend komt 's winters in heel laag Nederland talrijk voor, maar met een sterk accent op West en Zuidwest Nederland. Hij is vooral talrijk in de streek rond Amsterdam (Noordzeekanaal), in Zuid-Holland en in het Benedenrivierengebied (Nieuwe Waterweg, Oude Maas, Biesbosch). Met uitzondering van de Grevelingen is de rest van de delta minder belangrijk voor de soort.

Verspreidingskaart krakeend

Huidig voorkomen en Natura 2000: Omstreeks 42% van het foerageren van de populatie krakeenden gebeurt in Vogelrichtlijngebieden.

Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoens- gemiddelde 99/00-03/04	Gemiddeld seizoens- maximum 99/00-03/04
(112) Biesbosch	f	1.300	
(008) Lauwersmeer	f	900	
(109) Haringvliet	f	860	
(078) Oostvaardersplassen	f	480	
(114) Krammer-Volkerak	f	480	
(001) Waddenzee	f	320	
(115) Grevelingen	f	320	
(076) Veluwerandmeren	f	280	
(127) Markiezaat	f	280	
(111) Hollands Diep	f	230	
(012) Sneekermeergebied	f	220	
(079) Lepelaarplassen	f	210	
(072) IJsselmeer	f	200	
(092) Ilperveld, Varkensl., Oostz. & Twiske	f	200	
(120) Zoommeer	f	180	
(075) Ketelmeer & Vossemeer	f	160	
(035) Wieden	f	150	
(067) Gelderse Poort	f	140	
(118) Oosterschelde	f	130	
(013) Alde Feanen	f	120	
(038) Uiterwaarden IJssel	f	100	
(073) Markermeer & IJmeer	f	90	
(074) Zwarte Meer	f	90	
(077) Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	f	90	
(113) Voordelta	f	90	
(011) Witte en Zwarte Brekken	f	70	
(104) Broekvelden, Vettenbr. & Pld. Stein	f	70	
(119) Veerse Meer	f	60	

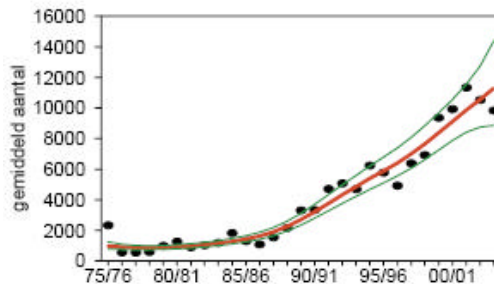
Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoens- gemiddelde 99/00-03/04	Gemiddeld seizoens- maximum 99/00-03/04
(066) Uiterwaarden Neder-Rijn	f	50	
(068) Uiterwaarden Waal	f	50	
(095) Oostelijke Vechtplassen	f	40	
(122) Westerschelde & Saeftinghe	f	40	
(105) Zouweboezem	f		130
(103) Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	f		90
(106) Boezems Kinderdijk	f		90

Aantallen kraakeenden in Natura 2000 gebieden

4. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland

De in januari getelde aantallen kraakeenden zijn toegenomen van enkele tientallen in 1965-1970 tot maximaal 2.400 in 1970-1980, gestegen tot 3.400 in 1980-1990 en 9.800 in 1990-2000.

Aantalsontwikkeling kraakeend

Recente ontwikkelingen: De Nederlandse kraakeendenpopulatie laat sinds 1981 (1981-2003) een sterke toename zien. Ook over de meest recente periode 1995-2003 neemt de populatie sterk toe.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
Het verspreidingsgebied van de kraakeend is groter geworden.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig
De populatie van de kraakeend neemt toe.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig
De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de kraakeend zijn toegenomen.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig
Het is niet te verwachten dat de omstandigheden wezenlijk zullen verslechteren.

Definitie gunstige staat van instandhouding: Behoud van de huidige situatie volstaat bij deze soort.

Oordeel: gunstig

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	gunstig	Gunstig
Populatie	gunstig	Gunstig
Leefgebied	gunstig	Gunstig
Toekomst	gunstig	Gunstig
Eindoordeel	gunstig	Gunstig

5. Bronnen

- Madsen J. & Fox A.D. 1995. Impacts of hunting disturbance on waterbirds -a review. Wildl. Biol. 1: 193-207.
- Noordhuis R. 1997. Watervogels en waterplanten in de randmeren. Limosa 69: 26-27.
- Noordhuis R., van Roomen M., Zollinger R., Tempel J. & Bouw W. 1997. Watervogels in de Randmeren: recente ontwikkelingen in een historisch perspectief. De Levende Natuur 98: 25-34.
- Platteeuw M. & Beekman J.H. 1994. Verstoring van watervogels door scheepvaart op Ketelmeer en IJsselmeer. Limosa 67: 27-33.